

Ajánljuk életünket Istennek, s rajta keresztül szeretteinknek, feltétel nélkül, hisz megérdemlik. S ha megtapasztaltuk, hogy mily boldogságot szerez az, ha valaki örül nekünk, akkor biztos, hogy mindig ez a vágy hajt majd ajánlani magunkat a jóra, a nemesre, az Istennek tetszőre.

Isten ajánl téged, Testvérem, fogadd el ezt az ajánlást, és légy méltó Hozzá. Engedd, hogy Isten meggyőzzön a maga szeretetéről, engedd, hogy ez a szeretet kisugározzon, és akkor nem kell álarccokat hordjál, hamis ajánlólevéllel járd, mert ha Isten ajánl téged, akkor hiteles vagy, és a körülötted élők is megérik ezt, és visszasugározzák. Így lesz az életed teljes, így leszel elégedett. Ámen.

KÖRI NŐEGYLETI TALÁLKOZÓRA *

Péld 14,13; 17,22

Kedves Testvéreim! Gyermekkorom szülőfalujában élt egy idős, magányos hölgy, Kolozsi néni. Hozzátartozói, ha voltak is, soha nem látogatták meg. A szomszédok adományából éldegélt. Magányát velünk, gyermekekkel üzte el, pedig mi nem voltunk egy kedves társaság. Úgy vonultunk be Kolozsi néni udvarába, mint egy megszálló hadsereg. Egyesek egyenesen a csűrbe mentek, mások a padlásra, mások a konyhába vagy a sütőbe. Mindent birtokba vettünk, és közben rémüldöztünk az elhagyatottságnak és a szegénységnek ijesztő jegyein. A macska döglötten meredt az udvaron, a konyhaasztalon éves borkának tornyosultak mindenféle maradékkal, miken az egerek hada hancúrozott. Kolozsi néni nem hallott és nem látott jól. Mi kajánul kiabáltunk csúfolódó szavakat a háta mögött (egy kicsit mégis tartottunk attól, hogy hátha mégsem süket, csak teszi), utánoztuk botladozó járását, és tenyerünkkel legyeztünk az arca előtt. Ő szegény túrte, talán nem látta, talán nem akarta látni a mi kegyetlenségünket.

Ahogy felnőttként visszagondolok Kolozsi nénire, szinte sírni tudnék. Leginkább pedig azt siratom, hogy hová juthat az ember, ha idős, ha nő, ha egyedül van. Szégyenkezésemet is takargatom, hisz sokszor ordít bennem a meggyőződés: nem akarok vénasszony lenni soha. Sőt, asszony sem akarok lenni, sem nő, sem lány. Nem jó nőnek lenni.

Már gyermekkoromban megtanultam ezt, de akkor épp nem fogtam fel. Csak azt tudtam, hogy Kolozsi néni rusnya, süket, vak, büzlík, és még a gyermekek is azt tesznek vele, amit akarnak, pedig gyermekkoromban a falusi gyermekek szavára tudvalevőleg keveset adtak, vagy éppen meg se hallgatták azokat. Kolozsi nénit lehetett sértegetni.

* Elhangzott a köri nőegyleti találkozón 2002. május 5-én.

Bezzeg az öreg férfiakat nem. Kaptunk volna vagy tőlük egy-egy sapkát. Nagy komótosan kint üldögéltek a padon, hegyezték a bajuszukat, szívták a szivarukat, valaki mindig főzött, mosott rájuk, hiszen ők, férfiak, csak nem fognak neki ilyen asszonyi dolgoknak. Tekintélyt parancsolóan meredeztek a világba, és mi meg voltunk győződve arról, hogy ha ők nem gondolkoznának és nem beszélnének a nagyon fontos dolgokról, a világ meg is állna.

De Kolozsi néniből mindenki bolondot csinálhatott. Kolozsi nénitől senki sem félt, s ezért meg is vetettük őt sokan.

A félelem azóta is fogva tartja szívemet. A félelem, hogy felnövök, asszony leszek, majd vénasszony, félig süket, félig vak, piszkos, szájalmas, magányos.

A félelem életünk egyik leghatalmasabb érzése, szinte felmérhetetlen hatással van minden gondolatunkra és tettünkre. A félelem megbilincsel, a félelem süketé és vakká tesz.

Kolozsi néni szájalmas életének tanulsága az évek során sokszor visszaköszöntött rám. A faluban, a világban, bárhol jártam, mindenhol azt láttam, hogy a gyengébb nemet megalázzák. Sok lányt megerősszakolnak. Sok lánynak sokat ígérnek egy szeretkezés erejéig, aztán nemhogy az apaságot nem vállalják, de még azt is letagadják, hogy valaha is ismerték volna az illető lányt. Sok feleséget megvernek, sok feleséget megölnék, sok nőt kifosztanak, sok öregasszony a Kolozsi néni sorsára kerül.

Az asszonyi életek kínlódása ébresztett rá arra az igazságra, amit a Példabeszédek könyve mond: nevetés közben is fájhat a szív, s az öröm vége is lehet bánat.

A nevetés orvosság a sokat próbált asszonyoknak. Hogy közben fáj a szív, az más dolog. Azt el lehet hallgatni, el lehet takarni a nagy nyilvánosság elől. A lélek vizsgálója, a szeretet Istene előtt azonban nem lehet, és nem is kell. Isten előtt lehet sírni, a fájdalmat megvallani, mert ő nem kacag ki, nem használja fel ellened, nem él vissza veled.

Istennek megvallhatod a fájdalmadat, mert ő nem azt mondja, jaj, hallgas, nehogy valaki meghallja, még szégyent hozol rám, hanem biztat, hogy mindenmondj el, hogy öntsd ki szívedet.

Istent az imádság által lehet megszólítani. Az imádság olyan, mint egy nagymosás, vagy egy nagy mosogatás. Megtisztít, felvidít, üdeséget ad, újra használhatóvá tesz. Azt nyilván tudjuk, hogy a szennyestől s a mosatlantól csak percekig lehet megszabadulni, mégis megkönnyebbülést érzünk amikor elvégezzük ezeket a munkákat. Az imádság is sokszor munka, önfegyelem és kitartás kell hozzá. Borzasztó érzés, ha erőltetve végezzük, haragosan, az ilyen percnyi sikereket adó munkákat, ha megaláztatásnak érezzük asszonyi mivoltunkat. Már régóta feltettem magamban, hogy írni fogok egy lelkigyakorlatot mosogatóra és mosásra. Egy kis imádságos könyvet, hogy miközben végzem a munkát, imádkozhassak. Eddig még csak odáig jutottam, hogy minden mosogatóskor arra kérem Istent, ahogyan én megtisztítom az edényeket, Ő is úgy tisztítsa meg lelkemet. Tisztítsa meg lelkemet, tegye köny-

nyűvé szívemet, vidámmá az életemet. Adjon tiszta szívű kacagást, ne csak olyat, ami mögött fáj a szívem.

Szeretném kedves asszonytestvéreim, ha női mivoltunk minden egyes mozzanatát felemelőnek tartanánk, ha áhítattal tudnánk önmagunkat megvalósítani, s ha minden egyszerű tettünkben jelen volna az Isten szentsége utáni vágy.

De miért csak a vágyakozás szintjén beszélünk ezekről a dolgokról?

Miért kell szinte mindig így fogalmazni: „szeretnék ha...”. Egy kis önvizsgálat rávezet arra a tényre, hogy a vágyat sokszor mi nem engedjük valóra válni, mert az élet, a körülmények, valami vagy valaki kegyetlenné tesznek bennünket is. Sokszor az az érzésem, hogy kevesebb lenne a fájó szívű nevetés, ha egymás iránt több együttérzést tanúsítanánk. Mert hogyan lehetne vidám a szívünk, hogyan orvosolhatnánk fájdalmunkat, ha pont belőlünk hiányzik az együttérzés képessége?

Két szomszédasszony egy ideig nagyon jó barátságban volt egymással. Idővel azonban egymással vetekedni kezdtek. Szinte harcoltak egymással, hogy kinek szebb a lakása, kinek szebb a ruhája, kinek jobb az élete. Széles mosollyal dicsekedtek egymásnak sokáig. Egyszer azonban megtört a jég. Az egyik éppen sírt a konyhában, mikor a másik kopogtatott. Már nem lehetett letagadni. A belépőt is elfogta a sírás, mert eszébe jutott, hogy otthon egyedül ő is sokat sírt, mert nem volt akivel gondjait megoszhatta volna, a büszkeség meggátolta ebben. Aztán mintha egy csendes bűnvalló imádságot mondanának, vagy mintha egy alapos nagymosást végeznének, szép lassan elmondták egymásnak magányos harcaikat, s belátták, hogy milyen bután viselkedtek, amikor a barátságot feladták a versengésért.

A fájó szív, s a bánatos lélek még a csontokat is kiszárítja, írja a Példabeszédek könyve.

Gondolom, a ti nevetekben is mondhatom, hogy a fájdalmat és a bánatot legtöbb esetben a félelem okozza.

Félünk a kinti világtól, mert az megtanított félni. A sok erőszak, durvaság, visszaélés, a magány, a szegénység megtanított félni.

Félünk sokszor önmagunktól is, hogy mire leszünk képesek és mire nem. Félünk attól, hogy elveszítjük józan eszünket, és olyat teszünk, amit később megbánunk. Félünk attól, hogy nem leszünk képesek felszólalni, amikor kell, amikor a magunk igaza vagy a mellettünk élő nő igazáért ki kellene állni.

A félelmet csak a hit ellensúlyozhatja. A hit vidámmá teheti szívünket, s a vidám szív a legjobb orvosság. Emeld fel hát fejedet a csüggedésből, Testvérem. Emeld fel a fejedet, és nevetésed legyen szívből jövő, ne a fájdalmat takargassad vele. Ha fáj a szíved, mondd el bánatod annak, akiről tudod, hogy meghallgatja, és megvigasztal.

Emeld fel mosolyogva a fejed, és vidám szívvel végezd munkádat, éljed életedet.

Ne csüggedj, nem érdemes. Azon próbálj változtatni, amin lehet, a többit bízd Istenre. Egy rövid imádságot ajánlok figyelmetekbe, ez az imádság már

körbejárta a világot és millió embernek, férfinak és nőnek hozott lelki békét. Az imádság a következő:

Istenem adj lelki békét annak elfogadására, amin változtatni nem tudok,
Bátorságot, hogy változtassak azon, amin tudok,
És bölcsességet, hogy felismerjem a különbséget.

Igen, be kell ismerni, hogy vannak dolgok, amin nem tudunk változtatni. Azonban ha ezt nem ismerjük fel, akkor ebbe belebetegszünk, mert a tehetetlenség érzése dühössé és igazságtalanná tesz. Nem tudunk változtatni fizikai erőnkön, de nem is kell, a lelki erő mindig több eredményt hoz. Nem tudunk változtatni azon, hogy általában olyan munkát végzünk, aminek csak percnyi sikerélménye van, de legalább el tudjuk fogadni ezt, és megtanulunk általa párhuzamot vonni az egyszerű dolgok és az élet nagy dolgai között.

Nem tudunk változtatni az olyan életeken, mint amilyen a Kolozsi nénié volt, de abban a nyomorúságban is meg tudjuk találni azt, ami Istentől jövő, ami szent. Megértjük, hogy az életnek szerves része a szenvedés és az elmúlás. Megértjük és örvendünk annak, ami még van, ami még élet, ami még vidámság.

Ha fáj a szíved, a bátorság segít. Legyen mindig bátorságunk változtatni ott, ahol lehet. A bántalmazott nők mellett álljunk ki, a büszkéket intsük szerénységre, a hitetleneket tanítsuk meg hinni, a türelmetlenül átkozódókat vezessük rá a vidám szív gyógyító hatására.

Isten mindannyiunk számára megadja a vidámság lehetőségét, nekünk csak fel kell ismerni a lehetséges utakat, amelyeken járva megtalálhatjuk szívünk, életünk vidámságát, még akkor is, ha sokszor fáj a szívünk. A fájdalom is egyik módja annak, hogy értékelni tudjuk a vidámságot. Nem azt próbálom elhíttetni Veletek, hogy muszáj szenvedni és kell a fájdalom, csupán arról akarok meggyőzni, hogy a fájdalom is csak egy mozzanat, mert mindig van továbblépési lehetőség, a fájdalomtól mindig meg lehet szabadulni.

Legyetek hát józanok, és elfogultság nélkül ítéljétek meg életeketek. Tegyetek különbséget a között, amin lehet, és amin nem lehet változtatni, és legyen mindig bátorságotok kiállni a változtatás, a jobbra hivatottság mellett.

Prédikációm végéhez érve egy másik nőalakot szeretnék bemutatni Nektek, nehogy a Kolozsi néni életének szomorú árnyékával hagyjátok itt ezt a találkozót. Molnár néni is gyermekkorom szülőfalujában élt, és egyenes ellentéte volt szegény K. néninek. Kövér, jól táplált, pirosposzsgás, mindig kacagó, mindent meglátó, meghalló, meséket mondó, néha lódtító, igazi vidám szívű asszony. Hozzá is csapatostul jártunk, és ő nagy életbölcsességekre tanított minket. Többek között ilyenekre: az élet olyan, mint egy nagy kád szemét, aminek a teteje mézzel van borítva. Ha azt hiszitek, hogy az élet olyan, mint a méz, és ha azt hamar felhabzsoljátok, csak a szeméttel maradtok. Nos úgy éljétek, hogy a méz kitartson, s a szemét alul maradjon. Vele soha nem csúfolkodtunk.

Felnőtt fejjel visszatekintve és a mai bibliai idézeteket saját életünkre alkalmazva így foglalom össze mondanivalómat: női életünk e két véglet kö-

zött van kifeszítve, a Kolozsi és Molnár néni-féle életek között. A fájdalom, a szenvedés, a kiszolgáltatottság életünk egyik tapasztalata – ez az árnyékos oldal, a másik azonban pont az ellenkezője: a vidámság, a gyönyörködés, az önuralom olyan tapasztalatokkal ajándékoz meg, amiktől tökéletesnek érezhetjük magunkat.

Fogadjuk el ezt a kettősséget, fogadjuk el azt, hogy fájhat a szív olyankor is, amikor kacagunk. De ebbe soha ne nyugodjunk véglegesen belé, hanem tegyünk róla, hogy megtaláljuk a legjobb orvosságot, a vidám szívet.

A hit megadja a vidám szívet, Molnár néni bizonyítja ezt. (És mi is.)

Vidám szívvel élünk, másokat meglássunk, mert az élet kereke körbe jár.

Ma, amikor önmagunkat ünnepeljük, ne legyen fájó szívű köztünk, találjuk meg az orvosságot, és adjuk tovább, osszuk szét, a vidámság jó orvosság, és mindenkinek jut belőle. Hol van a vidámság forrása? Hát bennünk. Csak nézzünk magunkra, éljük át élettapasztalatainkat, osszuk meg másokkal, ragaszkodjunk a hithez, ragaszkodjunk önmagunkhoz és Istenhez, és így lesz vidám a mi életünk. Ámen.

PITÓ ATTILA

ISTEN LELKE MUNKÁLKODJÉK BENNÜNK!*

1Móz 41,38

Ahogy a mindennapok egymás után zajlanak, számos kérdést teszünk fel magunknak a világgal, önmagunkkal és – esetleg – a kettő viszonyával kapcsolatban. Vannak ezek között olyanok, amelyekre egyszerűen, gondolkodás nélkül rávágjuk a választ, de a bonyolultabb, összetettebb kérdések már komolyan próbára teszik nemcsak értelmünket, hanem sokszor a lelkiismeretünket és emberségünket is. Néha restellem magam, amikor visszatekintek egy-egy múltban lejátszódott eseményre, vagy arra, hogy milyen válaszokat adtam a saját magamnak feltett kérdésekre, vagy éppen azokra, amelyek a külvilágból érkeztek. Sokszor gondolok arra, milyen jó lenne visszapergetni az időt azért, hogy helyrehozhassem a múltbeli válaszadás következményeit, attól függetlenül, hogy azok valós helyzetek voltak, vagy csak lelkiileg éltem át azokat.

Elgondolkozhatunk azon is, hogy mekkora szerepet játszik a tények és állásfoglalásaink rendjén az ember fáradtsága, kedélyállapota, hangulata, és hányszor mellőzzük, figyelmen kívül hagyjuk, vagy csak egyszerűen átsiklunk

* Elhangzott a székelykeresztúri egyházkör közgyűlésén 2003. június 28-án Kissolymosban. A textus kibontásának ötlete Bálint Benczédi Ferencről származik.